

PAVEL BRYCZ
MUŽ ŽENY
BEZ ŽENY
NENÍ
ČLOVĚK

MLADÁ FRONTA

*Tato kniha vznikla za laskavého přispění
Visegrádského fondu.*

Kde život náš je vpůli se svou poutí,
já zabloudil jsem v temném lese...
Dante / Božská komedie

Na pí sí píšu svoje sí ví
a civím, kam se poděly
ty maliny a trpký roky
a holky v mini v mojí posteli...
Kapela Zdarr / Blues čtyřicetiletého

PEKLO

I.

Dingy dingy ding ding ding! Opožděná tramvaj číslo 22 zazpívá svoji hymnu, zastaví u ostrůvku plného neklidných robinsonů s dlouhými plnovousy vlajícími ve větru, otevírá doširoka svoje dveře a příjemným ženským altem zahlásí jméno stanice: „Malostranská. Příští stanice Belveder!“

A užuž zavírá, aby se rozhrkala vstříc prudkému stoupání a smýkala s cestujícími pověšenými na madlech jak s norimberskými zločinci, když v tom se do zavírajících dveří prodere na poslední chvíli obrovitý černý stín a žene se po červovlasém muži středního věku s tváří provinilého faráře, jenž si svůj viselcův sen sní těsně u zadních dveří soupravy.

„Kňourrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrr,“ zachroptí černý chlupatý d'ábel
a vrhá se kajícíkovi tesáky po pohlaví.

Překvapený muž má poprvé v životě možnost dotknout se mohutného divočáka holýma rukama. Skvostný exemplář, v koutku jistě přes metr a vážící plné dva metráky! Ale nemá kdy obdivovat divoký atak přírody do otravného stresu městské hromadné dopravy. Divočák se neúprosně žene za vyhlédnutou oběť a útočí svými kly na jeho klín. Muži se podaří odvrátit prudký útok, obratně chytí kňoura za chlupaté uši a drží si od těla tu svíjející se bestii s vypoulenýma krví podlitýma očima.

Chtěl by se podívat na hodinky, zkontrolovat čas, protože s kancem v rukách se mu cesta neuvěřitelně vleče, ale nedokáže si vyhrnout manžetu, a tak nezbyvá než se zdvořile zeptat lidí v tramvaji.

Ostatní pasažéři však bleskem stáčejí zraky jinam, jen aby se nemuseli angažovat v problému s divočkám na trase dvaadvacítky, a toužebně vyhlížejí nejbližší zastávku. I ohromený revizor přestal vykonávat svoji práci a hryže se nervózně do rtů. Pouze

jediná osoba, atraktivní blondýnka se silnou vrstvou make-upu na tváři a velmi dobře vyvinutou figurou pod přiléhavým oblečením, spojí svůj vyzývavý pohled se zpoceným mužem, jenž osaměle zápasí se dvěma metráky živé váhy, otevře ohnivě rudá ústa a rázem všichni spolucestující vypadnou ze své neúčastné pózy a horlivě se zaposlouchají, co svůdná sexbomba Bivojovi sdělí...

[illegible]

Splaveného muže zápasícího s divočákem polije horkost, přemůže stud, slaná chuť potu mu uvízne na jazyku a unaveně zavře oči.

Zaplaví ho oslepující černočerná temnota, žádné bílé mžitky jako vpálené vzpomínky ji neruší, panuje noc černá jako strach. Svět přestal existovat, nebo nikdy nevznikl. Lidské smysly jsou k ničemu. Všechno známé a blízké se nenávratně ztratilo. A náhle se rozezvučí siréna a hluk až k zešílení zaplní tu nekonečnou prázdnotu.

[illegible]

Ze tmy se ozývají vášnivé výkřiky ženy při milování. Naprosto šílené a neopakovatelné zvuky. Čarodějnice na mučidlech vyslýchané podle inkvizičního práva útrpného a upalované na hranicích nekřičely tolik jako ta žena bez těla, ženství proměněné v hlasitou extázi. Neproniknutelná tma vše násobí jako v tunelu a zesiluje do tisícíhlasé ozvěny.

[illegible]

CVAK! Konečně světlo, které muži vypálí díru do mozku silou laserové zbraně v akčním sci-fi filmu a zhruba čtyřicetiletý červovlasý muž s bledou tváří se posadí celý zpitomělý

pod stojací lampou z Ikey se zapomenutou cenovkou obalenou hustým prachem jak mucholapka seschlými mouchami. Dřepí na holých ošlapaných parketách, jež pamatují i lepší časy, zabalený ve spacáku jako housenka bource morušového v hedvábném kokonu.

„Co... co... to je? Kolik je hodin?!“ mrkne na svítící ciferník náramkových hodinek značky Timex a unikne mu hluboké pozdechnutí.

„Do hajzlu!“ Půl čtvrté ráno.

[illegible]

Muž vstane s trenkami zaříznutými do zadku, tápe k vypínači na stěně a pokusí se rozsvítit v pokoji velké světlo. Zapomněl, že na stropě zbyla jen pupeční šňůra kabelu, jizva po chybějícím lustru. Oči už se však začínají orientovat. Rozhlíží se kolem sebe. Jakoby poprvé v životě přejede prázdný pokoj bez nábytku kritickými očima, s úšklebkem ohodnotí pelech u svých bosých chodidel, šlápně přitom na pár zhola zbytečných knížek doktora Plzáka o manželské krizi, jen tak halabala rozházených po podlaze, a jeho planoucí vlčí pohled se zastaví na ovladači televize ležícím na podlaze. Televize jako osamělý oltář stojí u holé stěny. Běží v ní nudný program, velmi otravný – je vypnutá, a tak se v ní jako v temném zrcadle odráží sám, rozespálý dezorientovaný muž v trenýrkách si vytírá ospalky z očí.

Shýbne se pro magickou krabičku zapomnění a cvakne. Na obrazovce se místo zoufalce objeví nahá dívka s rozpuštěnými plavými vlasy, brouzdající se lánem zlaté pšenice, a usmívá se jako ta vůbec nejvzdálenější vzpomínka, jakou kdy v hlavě jakýkoliv muž v půl čtvrté ráno, v holešovickém činžáku, ve 21. století nosil.

„Jsem obyčejná holka odvedle, můžete mě kdykoliv potkat venku v přírodě, miluju totiž procházky a nejraději se toulám sama.“ švitoří dívka.

„Všichni o mně říkají, že jsem divoženka, ale není pravda, že jsem nezkrotná, opravdu se ráda nechám spoutat...“ plavovláska během rozmarného monologu vyspurtuje z obilí jako zajíc před kombajnem a najednou trůní na vysokém klandru koňské ohrady, máchá dlouhýma nohama panenky Barbie a se smíchem, který z ní padá jako kostky ledu do bourbonu, podává černému hřebčovi s bílou lysinou cukr. O chvíli později už drtí farmářské děvče hrozny v kádi svýma alabastrovými nohama a nakonec se ztřeštěně umývá od hroznové šťávy pod tryskající pumpou.

Probuzený muž si pomyslí, že by chtěl být aspoň na chvíli tou pumpou, i když ve skutečnosti by strašlivě skřípal a žádná sladkobolná romantická syntezátorová muzika by jeho vrzání nepřehlušila, a dívka na obrazovce, jako by mu četla myšlenky, podívá se mu do unavených očí, pod kterými visí nevábne pytlíky, a pokývá koketně prstíkem: „Pojď blíž... Jsem dívka odvedle, můžeš mě kdykoliv potkat, nejraději se toulám v pastvinách.“

A nahý vyskočí na černého hřebečka s bílou lysinou a pobídně ho rázným kopnutím do slabin, a i když zralý muž v trenýrkách, které se mu napínají a zoufale škrtí, dobře ví, že by musela mít hoří kůži, aby zvládla rajtovat na koni neoblečená, protože ve skutečnosti ucítíte každý chlup, jako byste osedlali skelnou vatu, kdybyste ji chtěli napodobit, dodnes si pamatuje, jak mívál do krve rozedřené ruce o uzdu i koňskou hřívu a modřiny všude od pasu dolů, kdykoliv si v jezdeckém oddílu zapomněl na vyjízdku vzít rukavice a pořádné festovní kalhoty, fandí té prsaté amazonce a přijímá rozpustilý cválající sen, tak jak se mají přijímat sny, bez rozumování a povýšeného úšklebku.

„Ááááááááááááááááááááááááááááááá!“ nový uragán
ženských výkřiků znovu otřese celým barákem.

Rozrušený muž slyší odkudsi bouchání do stěn a rozzlobené hlasy sousedů.

„Kušaj, zacpi ji hubu, chlape!!! Víš ty čím!“ zní nařvaný hlas muže, se kterým by se asi nebylo radno dostat do křížku.

Ale stejně těžká váha vrací prvnímu hlasu úder: „Závidíš, buzerante!!!“

A vášnivá bosorka pokračuje ve svém ryčném koncertu: „Ááá áááááááááááááááááááááááá! Ááááááááááá!“

Na to, že jsou skoro čtyři hodiny ráno, to v opršelém holešovickém činžáku žije jako na Václaváku – stačí poslouchat holé stěny a bílá tělesa radiátoru a muž se cítí jako v promítací kabině Bia Oko, kam ještě nedávno chodil za kamarádem promítačem kecat o životě a popíjet. Nemuseli ani okem mrknout průzorem na plátno, aby věděli, o čem film je, ze zvukové stopy a dialogů byli dostatečně v obraze, a někdy ty jejich představy byly daleko barvitější než sebelépe zrežirovaná skutečnost.

„Zvířata, chovejte se jako lidi!“ tříská holí do topení stařena Hamáčková a řve tak, až jí to zcela jistě utrhne srdce, na kterém chová už dva roky nejbližšího přítele, budík kardiostimulátoru.

Široce zívající muž se došourá k vrtní ledničce, vytáhne krabici červeného vína, jednu z mnoha, otevře ji a napije se dlouhým lokem, po kterém se ani neotřese, což svědčí o usilovném tréninku. S plnou vínem čvachtající krabicí v ruce pleská bosýma nohama po parketách, jak se vydá zpátky ke svému spacáku. Postaví víno na podlahu vedle tří už prázdných krabic, znovu se zachumlá a zakryje si i hlavu.

„Ráda se směju, mám to prostě ráda...“ provokuje neúnavná farmářka odvedle.

[illegible]

A chlupatá mužská ruka se vysune ze spacáku, chňapne kra-
bičáka a šup s ním do kokonu bource morušového, muže v po-
třísněných hedvábných trenýrkách...

„Glo glo glo...“ ozve se jen veľmi tiše ze spacáku.

Táhlo už na devátou ráno, když se opatrně otevřely dveře bytu ve třetím podlaží, na nichž visela jmenovka Martin Samko. Bledý muž s pytlíky pod očima tiše zavřel dveře s koulí raději

pootočením klíče, jen aby nebouchl. Velice obezřetně pak našlapoval po umolousaném schodišti, aby nevzbudil sebemenší hluk. Přesto se mu nepodařilo proklouznout kolem pátravého oka sfingy bez povšimnutí. Za kukátkem dveří na druhém poschodí s vizitkou Hamáčkovi se cosi pohnulo, jako by dravec zachytil signál oběti, a zprudka se rozletěly dveře.

„Dobřej den, pane Samko,“ uhodí na zaskočeného muže stařena s holí. „Slyšel jste v noci zase ten bengál? No, slyšel?!“

„Já, nevím...“ pokouší se muž v džínách a saku vykroutit.

„Jasně, že slyšel, všichni to slyšeli! Nejste přece hluchej...“ trvá na svém paní Hamáčková a mává těžkou holí. „A co vy na to? Hovno! Tady v tom baráku se vo práva nájemníků berou jenom starý báby. Jó, kdyby tak žil můj nebožtík manžel, ten by si na ně posvítil...“

Martin Samko strká ruce do kapes saka a rozpačitě mlčí.

„Vy nic těm vošoustům neřeknete? Jó, milej pane, vypadal jste jako slušnej člověk, takovej mladej, perspektivní, ale teď? Jen se na sebe podívejte!“

„Hm, troska...“ zašklebí se Martin Samko.

„Aspoň, že si to uvědomujete. Mám vosm křížků na krku, nemůžu dejchat, srdce mě zlobí, ale do toho čtvrtýho patra si vyšlápnu, když vy všichni jste takoví chcípáci, a tu rajdu, co nás každou noc budí, si podám, že se budete divit!“

„Už můžu, paní Hamáčková, jít?“ zeptá se provinile Martin Samko.

„Ale vy dneska nák pospícháte? Copak už máte práci, už jste si přestal válet šunky a bumbat po rozvodu, co?“ laje paní v ráži sousedovi, na kterém je vidět, jak moc by si přál, aby přestala, protože mu nejspíš praskne hlava.

„No, to by bylo dost. Šest tejdnu nevylízt z bytu a trucovat, protože vám utekla žena? To si říkáte chlap? Baba jste! A co váš syn, co? Pěknej by měl vzor, kdyby ho svěřili do vaší péče, he! Nemyslete si, vy člověka taky nenecháte spát. Sice neděláte

kravál jak ta ukrajinská čubka, ale když nad váma člověk v noci přemejšlí, tak už oka nezamhouří. Dyť vy všichni, jak tu jste, v tomhle šíleným baráku, jste urážkou Boha, za vás se už nevyplatí ani modlit!“

„Paní Hamáčková, vy se za nás modlíte?“ ujede překvapenému Martinovi.

„No, a co ste si myslel?!“ zpraží ho brunátná stařena.

„Já myslel, že jenom mlátíte do radiátoru, když vás rušíme... A sěžujete si na pejskaře, co nechávají před domem na chodníku hovínka. A slídíte v baráku, co se kde šustne. A... a... a vůbec... Neměl jsem tušení, že o nás tak přemejšlíte, a dokonce za nás ztratíte slovo tam nahoře...“

„Vy víte vůbec velký kulový...“

„Pardón,“ omlouvá se zaskočený Martin. „Myslel jsem, že jenom šmírujete a zajímáte se o soukromý věci sousedů. Ale vy jste vlastně náš anděl...“

„Teď si děláte prdel... A pozor, na to já sem háklivá!“ zachmuří se babka a stáhne obočí.

„Ne, nedělám, opravdu, já jsem vám vlastně hrozně vděčnej,“ odporuje jí muž a snaží se o vstřícný výraz bez ironického úšklebku. „My nemáme žádnou morálku, ale vy jste naše advokátka na věčnosti, naše jediná naděje na odpuštění. A já vám za to děkuju!“

Muž se šaškovsky ukloní, vytrhne stařence vrásčitou dlaň a políbí ji hřbet ruky tak rychle, že se paní Hamáčková nestihne vyškubnout a ucuknout.

„Ale no tak, neserte, nechte toho...!“ čertí se paní Hamáčková.

„Až, paní Hamáčková, půjdete nahoru vynadat té siréně za to, že ruší duševní klid všech mužů po rozvodu v tomhle baráku, kde i stěny mají uši, půjdete tam vlastně za mě. To vy mě spasíte od zločinu z vilnosti i od dospělého muže nedůstojné samohany. A já bych měl pro vás, paní Hamáčková, vlastníma rukama postavit výtah, abyste se nemusela plahočit po svých, anebo vás

„Držte klapačku!“ utne ho už konečně rázně paní Hamáčková a dloubne souseda nevybíravě holí do prsou. „Dělejte si srandu ze svý babičky...“

„Dobryj děň!

„Izviníte...“

„Vy hajzle! Vyřídíte té vaší rajdě, že budí celej barák. Děti v tomhle domě jsou blízko psotníku a hádejte, co z nich vyroste, když každou noc musí poslouchat ty vaše orgie...“

„Tak ty nerozumíš, ty klacku?!“ vybuchne bělovlasá stařenka a najednou úplně ztratí sebekontrolu. „Když každou noc musí poslouchat...Áááááááááááááááááá!!“

Martinovi Samkovi se zježí chlupy i na zádech a rozhodne se

následovat Ukrajince Nekudu, prchá z dosahu stařeny, která stojí na schodišti s planoucím zrakem a napodobuje rujný křik ženy při milování z uplynulé noci.

Bouchnou za ním oprýskané vchodové dveře a on se rozeběhne splašeně ulicí pryč, jako by mu za patami hořelo, ale i když uhání jako dostihový kůň podél tramvajové trati celé dva bloky a dobíhá splavený k vysoké červenobílé zdi tržnice, jeku paní Hamáčkové nedokáže uniknout, stále mu zvoní v uších.

Zato pana Nekudu kupodivu nikde nezahledne, možná ho na ulici vyzvedl obrovský černý džíp, kterým někdy přijíždí, možná stihl roztrhnout dveře a naskočit do tramvaje, když stála na křižovatce na červenou. Každopádně zmizel jako duch a Martin Samko si uvědomí, že takoví jsou pro něj vlastně všichni sousemi. Od okamžiku, kdy Natálie se synem Bertíkem odešla, už nežije, živoří v předpekli a všichni kolem něj včetně tělnaté paní Hamáčkové s holí, kterou mu málem vyrazila dech, jsou na tom stejně jak on, ještě úplně neumřeli, ale už brzy to čekají, den po dni, noc za nocí, minutu po minutě, sekundu po sekundě, ať už mají hodiny na srdci či v hlavě. Zatím dokážou s obrovskou vervou milovat a nenávidět, ale jen jako hlasy. Strašidelné hlasy v papírovém vězení.

Martin Samko projde rychle tržnicí a vstoupí na poštu, aby podal u přepážky dopis, který vytáhne z náprsní kapsy saka.

„Doporučeně?“ zeptá se slečna za sklem.

„Obyčejně, prosím,“ loví z peněženky drobné a slečna z pošty vyjeveně zírá, jak se mu neuvěřitelně třesou ruce, opravdu nehořázně na mužův věk.

II.

„Kámo, tys mi nevěřil, když jsem ti povídal, že se jednoho dne budeš moc divit, až se vrátíš z práce domů, a vidíš, mluvil jsem z vlastní zkušenosti,“ bil se v prsa Sven, promítač Bia

Oko na poloviční úvazek. „Pobrečel sis. Ale aspoň sis umyl oči a spadly ti z nich klapky...“

Martinovi Samkovi znachověla tvář.

„Ale proč to udělala, Svene? Já to nechápu! Copak jí nestačily ty rozvodový papíry, co mi poslala? Copak jí nebylo dost trapný mluvit přes bohorovnýho advokáta, se kterým jsem si do oka zrovna nepadnul, o soukromých věcech, a pak mě u soudu nechat zpovídat se ze všech i těch nejabsurdnějších provinění, kterejch jsem se během našeho osmiletýho manželství dopustil? Jak jsem byl nevšímavej a chladnej a zaměřenej výhradně na sebe, věčně jednou nohou ze dveří, kus žuly vůči ní i synovi?! Copak jí nestačilo, aby vyložila nekonečnej seznam mých hříchů, z nichž to, že nejsem chlap, kterej by ji dokázal ochránit, skrýt pod deštníkem v dešti, anebo přivést k rozkoši, byly ty vůbec nejmenší?! Mohla si přece říct, sakra, že chce všechny ty věci, nábytek, postel, obrazy,“ horlil Martin ke svému mohutnému vikingskému kamarádovi. Sven vyrostl ve Švédsku v rodině českých emigrantů, ale nikdy se úplně neasimiloval, v dětství ho místní kluci dost šikanovali, dokonce mu strčili hlavu do záchodu, kam se předtím vykadili, a vůbec, rodiče se jaktěživi nezmohli na nějaké významnější společenské postavení, a tak byl pořád jen naplavenina s holým zadkem, takže po rozvodu se švédskou ženou si sbalil to málo, co mu ještě zbylo, oškubala ho parádně, Urssula, ta krásná Švédka, a vrátil se zbitý domů pod Hradčany, i když se nedá říct, že by měl v Praze nějaké kořeny. Aspoň ne takové, na jaké by si pamatoval.

Zato do Prahy jezdila spousta švédských turistů, a tak si Sven udělal ze své dvojdomosti a neukotvenosti přednost, prováděl početné výpravy a dělil se s nadšenými hoteliéry a restaurátory o tučná rita, když jim přihrával zábavychtivé vikinky, kteří se cpali a chlastali jak zjednaní, a vůbec se rádi veselili do padnutí jako doma, zde ještě o nějaké to promile víc, protože na ně nehleděli žádní přísní moralisti z řad úzkoprsých sousedů. V Praze

nepanovala ani částečná prohibice a všechno bylo o víc jak polovinu levnější.

Turistická sezóna byla časově omezená, do podzimních plísnic a vánočních mrazů se Švédi pochopitelně nehrnuli, zimy si mnohem víc užívali doma, a tak zhruba od listopadu do února měl Sven druhé zaměstnání jako promítač kina. Tuhle práci vykonával už ve Stockholmu, bavila ho, naplňovala víc než servilní průvodcovství po Praze – kdysi se sám toužil stát filmařem. Ale almužna za ni by mu nezaplatila ani pronájem bytu, a tak byl rád za ty švédské hédonistické nájezdy, a kdykoliv se mimo sezónu konal v Praze nějaký kongres nebo mezinárodní hokejový zápas se švédskou účastí, zavolali mu operativně z cestovky a on se z kina rád uvolnil.

„Natálie byla přece normální holka,“ přesvědčoval Svena Martin. „Teda aspoň, když jsem si ji bral... Kde se v ní vzalo, že přijde tajně do mého bytu a nechá si stěhováky odvézt všechno, co dokážou pobrat?! Dyť se dostala na úroveň exekutora...“

„Jasně, citovej exekutor,“ uplivil si Sven, „ty jsou nejhorší, já to zažil už s Urssulou. Hele, říkal jsem ti, že by neměla mít klíče od bytu, když vodešla? Říkal! Měls vyměnit zámek.“

„Já... víš... Do poslední chvíle jsem věřil, že se třeba stane zázrak,“ hlesl Martin, „že se vrátí, že celej ten zlej sen s rozvodem stopne a ukončí soud o alimenty. Dyť já když otevíral dveře od bytu a uvědomil si, že není zamčeno a ona tam stoprocentně byla, doufal, že tam třeba ještě je, sedí tiše v obývací a čte si v mém deníku, nebo třeba listuje starejma novinama, abych jí nekřivdil, má rozsvícenou stojací lampu, vrtí se na tý modrý sedačce z Ikey a není s ní žádněj uslintanej advokát, ale v dětským pokojíku spí náš syn. Dokážeš si představit, co to bylo, když jsem pak uviděl dočista voholenej a vybilenej byt a po modrý sedačce i po ostatním nábytku zůstaly jen vybledlý obrysy na parketách, jako by to byly mordpartou obkreslený linie obětí zločinu?!“

„Hele, na,“ nalil Sven do sklenice od hořčice vodku a podal

příteli. „Lupni to tam a už se neužírej. To nemá vejšku. Co nás nezabije, to nás posílí, ne?! Bud' rád, že ti po rozvodu zůstal aspoň ten bejvák. Jiný jsou na tom hůř.“

Martin Samko se chytil sklenice, ťukli si se Svenem, až to vyspláchlo, a zvrátili do sebe na ex ohnivou vodu, po které se Martin strašlivě rozkuckal. Tehdy s ním ještě alkohol cvičil jak s indiánem v rezervaci, neměl trénink. A minulost jeho manželství zdaleka nebyla vybledlou fotografií v albu. I v odlesku sklenice, do níž naléval Sven další rundu, se mu mihotala živá vidina Natálie v bílé podprsence bez ramínek a v titěrných kalhotkách, jak se právě vyloupila z princeznovských svatebních šatů, v nichž, jak přiznávala, se nedalo ani hodovat na svatební hostině, ani svobodně dýchat, a které teď leží na podlaze hotelového pokoje jako svlečená kůže bílého hada, a upírá na něj zamilovaný pohled velkých nalíčených očí.

Šest dní pak nevylezli z rozvrzané postele hotelového pokoje nedaleko zámečku v Průhonicích, kde měli svatbu. Tak vypadala jejich svatební cesta, a když přenášel třiatřicetiletý Martin svou Natálii přes práh tehdy ještě nezařízeného bytu v holešovickém činžáku, byl jak on, tak jeho mladá paní o pět kilo lehčí.

Tehdy to vězení, kterým je jeho dnešní holobyť, ještě patřilo městu a Natáliini rodiče zacvakali za dekret, aby měli mladí kde bydlet. Šlo o nějakých dvě stě tisíc za přenechání nájmu v díře, která jim ale přišla fantastická, protože do té doby se Martin Samko, tělocvikář na jednom pražském gymnáziu protloukal všelijak. Bydlel dokonce nějaký čas v tělocvičně. Spal mezi sportovním náčiním na žíněnkách a myl se ve veliké umývárce, kde měl sám pro sebe čtyři sprchy a teplou vodu, samozřejmě za tichého souhlasu ředitele, který byl snad šťastný, že má ve sboru muže, jenž mu neodejde na mateřskou, a dobré tři roky Martina povzbuzoval, že se všechno zlepší, aby vydržel. Tam mezi medicinbaly, tělocvičné koně a branky na floorbal si vodil i Natálii. Byla Pražačka z Vršovic, právě dokončovala vyšší

zdravotní školu, bydlela ale s rodiči a dvěma sestrami v malém bytě u Botiče. Nejen, že se nepatřilo, aby k nim chodil na noc, ale taky by se tam ani při největší toleranci prostě všichni nevešli.

Naštěstí Natálie v ten čas, jak si poznamenal do svého deníku, který si celkem soustavně vedl k ujasnění myšlenek už od střední školy, kdy mu umřel otec, nebyla z cukru. Brala to milování na žíněnkách sportovně a říkala, že je to pořád lepší než jehličí v zádech nebo použité injekční stříkačky v parcích.

„Počkej, to jsou tvoje předchozí zkušenosti?“ ptal se on.

„Jo, jo, smála se,“ vztahovala k němu bílé pihovaté ruce, ležela na zvlhlé žíněnce a dívala se na něj svýma velkýma indigovými očima, „když mě někdo chtěl opíchat, tak mě položil na něco, co strašně bodá do zad!“

Smáli se tomu a on se vzdal toho ostnu, který muže píchne u srdce vždycky, když zjistí, že ho někdo předběhl. A pak to na něho zase šlo a milovali se znovu a on se snažil, aby byl lepší než ti, o kterých nechtěl nic vědět, ale byli tu přítomní, jako by ty temné medicinbaly kolem byly hlavy, které ut'al všem těm sokům, co před ním měli tuhle krásnou holku, jež se neupejpa i milování brát s humorem.

A tehdy ho poprvé uviděl, ufuněného divočáka s černou srstí, který se na něho rozeběhl od ribstolů a udělal by mu v boku krvavou šlicnu, kdyby bleskurychle nepopadl jeden z těžkých medicinbalů a nehodil ho prudce proti útočníkovi. Zaplašil ho do temného kouta, ale tam, když se za ním nahý s klinkajícím bimbsem rozběhl, už nenašel ani štetinu, přízrak dočista zmizel.

„Co šlíš?“ vylekala se Natálie. „Co tě tak vyplašilo? Šel někdo?!“

„Jo, promiň,“ zašeptal z přítmí, „zdálo se mi, že tu někdo rejdí, ale byla to blbost.“

„To mi nedělej,“ zasykla Natálie, „nemůžeš mě tu takhle nechat, je mi zima a přitom uvnitř strašně hořím a... a... je mi smutno. Okamžitě sem pojď!“

Tehdy takový příkaz bývalo tak snadné vyplnit a on tedy mlčel o divokém praseti, šel a přikryl sám sebou zimomřivou sněhobílou holku s bílými pihovatými pažemi, třešňovými bradavkami a zrzavým kudrnatým klínem, s hustými kudrnatými vlasy nějaké Irky z romantické balady. V té obrovské tělocvičně se našli, kdykoliv chtěli. Ale pak, v malém bytě, kvůli kterému se nejdřív na krev zadlužil tchánovi a tchýni a potom si kvůli tomu vzal hypotéku u banky na dvacet pět let, když se narodil ukřižovaný nespavec Bertík, jako by se nemohli potkat. Natálie šla na mateřskou a opustila práci zdravotní sestřičky na dětské traumatologii nemocnice v Motole a Martin dávno z ryze praktických důvodů dal sbohem všem těm ribstolům a koňům a kruhům a žíněnkám, z nichž dosud nevyčpěla vůně jejich milování. Stal se cestákem se sportovními potřebami a zaručeně zdravou výživou pro muskulaturu a přísun energie aktivním sportovcům z řad profesionálů i amatérů. Objížděl všechna wellness, fitness, kluby, lázně, bazény a aquaparky v republice i na Slovensku s červenou služební dodávkou VW firmy PRO-FIT. To už se nedokázali zahřát jako kdysi. Všechno se obrátilo naruby, uvnitř studili jako rampouchy, ale na povrchu pekelně žhnuli, takže se při dotecích nezahřívali, ale pálili a zůstávaly jim jizvy jak po žhavém oleji.

„Dáme ještě rundu, kámo,“ zahlásil Sven, v obličeji s plavými vousy celý rudý, a zaplnil po okraj obě sklenky. „Co tě nezabije, to tě posílí!“

Slyšeli, jak film pomalu končí, finále dunělo dramatickou Čajkovského hudbou a oni navzdory svým zvykům vnímat filmy jen ušima, vyhlédli ze střílen promítací kabiny, aby se podívali. Film o baletákovi a jednom splněném dětském snu se právě blížil ke svému vrcholu, princ v labutí říši se zářícími bílými pery se rozeběhl zpoza opony a úchvatným pohybem skočil doprostřed jeviště.

„Jestli se ti už nechce domů, můžeš tu zůstat,“ zašeptal Sven, kterému se už pletl jazyk.

„Oukej, zůstanu,“ odpověděl potichu Martin a sledoval štronzo

obraz balet'áka, který se zastavil ve vzduchu, a šly titulky. „Stejně neusnu, sousedi do toho každou noc buší a ta ženská při tom strašně řve...“

Vždycky se to vyvíjelo stejně, Sven byl vlastně v Praze strašně osamělý a přes jeho silácké vikingské řeči a mistrování přítele díky neblahé zkušenosti s nevydařeným manželstvím s emancipovanou Švédkou, jež ho sice nezabilo, ale udělalo z něj mrzouta a misogynu nadosmrti, toužil po pokecech v promítací kabině jako po živé vodě, kterou kombinoval s vodkou, žíznilý jak každý Skandinávec. A ačkoliv to měl Martin domů do svého papírového vězení kousek, stačilo sejít z letenského kopce, minout červené lucerny hampejzu za vysokou zdí pražské tržnice, bývalých dobytčích a koňských jatek z konce 19. století, nerozhoupal se zvednout kotvy. Smutek ubitých zvířat na porážce tam dodnes sálá jak horký vzduch z kanálů, takový zvířecí Terezín nebo Osvětim. Určitě by zas potkal párek upištěných Vietnamců, kteří si právě užili za slušný obnos masa bílé ženy a líčí si svým nesrozumitelným zpěvavým jazykem přes křečovitý smích jako dva pubertální kluci zážitky. Dovalil by se na rušnou křižovatku, z níž vede příčná ulice na most přes Vltavu do Libně, a na téhle křižovatce vytáhl těžký mosazný klíč a vstoupil do zatuchlého domu, v němž se usadila vlhkost z velké povodně před deseti lety, rozhodně nebylo o co stát! Cítil se jako vězeň na vycházce, který přetáhl povolený čas, protože jej chtěl přetáhnout, a svoje černé svědomí radši opije do němoty alkoholem.

Taky se tak pokaždé stalo. Ani Sven, potom, co odešli i poslední vytrvalí návštěvníci z baru, většinou mladí int'oshi, a zamkl kino, nepospíchal do své studené garsonky, kde neměl živou duši, psa, kočku, akvarijní rybičky, kaktusy, nic. Seděli v promítací kabině a chlastali, i když se Martin věčně zakuckával a škaredil, dokud se nesvalili na podlahu a nepřikryli se dekami, kterých tu měl Sven plno.

Martin Samko už dávno nebyl ten atletický namachrovaný

absolvent tělovýchovy, který se i coby cesták se sportovním náčiním snažil udržovat ve formě každodenním běháním a kliky, ať už spal v jakémkoliv hotelu v rámci svých spanilých jízd, anebo se vrátil domů třeba až o půlnoci. Jeho svaly ochably, scvrknul se mu hrudník a plاندalo na něm všechno oblečení, do schodů ve třetím patře už nevyšel bez zadýchání a nejhorší bylo, že mu jeho tělesný i duševní úpadek byl dokonale lhostejný. Veškeré naučené řeči pro fitness a wellness, kterými krmil své zákazníky, dokonale znenáviděl. Zanedbával i svůj deník, který mu v minulosti tolik pomáhal a zároveň byl i jeho neštěstím. Když už vůbec napsal pár řádek a pokoušel se je ve výjimečné chvíli střízlivosti přečíst, nedokázal svůj strašlivý škrabopis rozluštit. Muselo tam být něco hrozně důležitého, když si to ve svém domácím vězení, odkud se na něj valily ze zdí rámusy duchů zazděných ve vedlejších kobkách, poznamenal. Ale chetitština, kterou rozluštil Bedřich Hrozný, se ukazovala proti jeho klikyhákům hračkou, a on s tím nedokázal hnout, ani když se pekelně snažil. Nechal to být.

Kdykoliv se s vikingem Svenem svalili na podlahu, vytvořili dva kokony a každý se ve svém volném pádu nebo divoce roztočené centrifuze nořil do svých chlapských snů plných nebezpečí.

III.

„Baletní škola?“ podivil se Martin Samko toho pondělního rána, když mu Klárka, prsatá asistentka marketingu firmy PRO-FIT podala vizitku.

„Míla si přeje, abys jim udělal prezentaci,“ usmála se zářivým profesionálním úsměvem děvčete pro všechno, „děsně prudí, že jsme nedokázali podchytit taneční kluby a školy. Svým způsobem je to taky sport, no ne? Já třeba chodím na zumbu!“

„Aspoň je to v Praze a nemusím se hnát do horoucích pekel,“ pokusil se o nevydařený úsměv Martin. Pomyslel si, že by Míla,

jednatel PRO-FITu, měl už jít do prdele stejně jako všichni honimíři, kteří jim dřou z těla kůži a nutí je do rekordních obrátů a jízďám se sledovací džípíeskou pod diktátem švarcsystému od sedmi ráno do noci a ještě své otroky neustále ponoukají na trapných školeních, brífincích a týmbildoších, aby byli dostupní a vlídní a splachovací. Jenže doba, kdy babička z Humpolce věřila, že se dožije stovky, když si koupí natahovací pružiny, dávno minula a dneska si naopak ta samá babča přeje už tady na světě, proboha, nebýt, stejně jako její vnoučata v exekuci.

Ve skutečnosti byl Martin Samko po letech nejen našťvaný, ale i vyhořelý. Během uplynulého týdne spadl o sedm kilo. Nevěřil, že může někomu imponovat obchoďák, který žvaní o zdravém životním stylu a mává bobulemi, ionťáky a katalogy s domácími rotopedy, když sám vypadá jako kostlivec. Udělala se mu struma na štítné žláze a jeho vypoulené oči mají šílený nezdravý lesk. Přesto drží hubu a krok, nesráží lidi na potkání na chodnících, ani si nepouští v práci pusy na špacír.

Natálie si brala všechny možné směny v nemocnici navíc, malý Robert zaplat'pánbůh už chodil do školy, aniž by ho Martin viděl dělat první krůčky, vyslovit první slova a vyloudit první tón na flétničku. Bertík trávil čas po vyučování v družině a ve všech kroužcích, co jich jen na škole měli, než si ho maminka vyzvedla s mrzutou náladou utahané zdravotní sestry, která se celý den starala o někoho, kdo na ní visel jak břechťan. A teď už by chtěla, aby se někdo staral aspoň maličko, maliličko o ni. Taková věc ovšem padla na toho nejmenšího a nejzranitelnějšího z rodiny, na osmičletého chlapce, který byl jak plyšový medvídek ze Ztrát a nálezů, ztracený, nalezený a vyzvednutý, tedy všechno jiné než někdo, kdo by dokázal roli, o kterou stála maminka a na niž nestačil ani dospělý táta, splnit.

„Časem zreznou naše slova a my se vzdáme skřípavého zvuku, který nás popouzí,“ napsal si Martin do deníku větu, která ho napadla o napjaté situaci doma.

Bylo lepší tam nebýt, a když už se tam smůlovatě ocitnout, tak mlčet, stejně jako v práci, stejně jako s klienty a potencio-nálními zákazníky, s kolegy, se sousedy a s rodiči Robertových spolužáků, s někdejšími spolužáky ze střední i z vysoké, ať už to někam dotáhli, nebo byli na podpoře, v mama hotelu, anebo jednou nohou v kriminále. Protože kdykoliv člověk otevřel pusu, hrnula se z úst slova, která vyzněla ještě hůř než dlouho skrývané myšlenky, city a přání. Nějak tím dlouhým uležením zrezla, a tak když Martin nebo Natálie uvolnili svou železnou sebekontrolu, nestačili se divit, jak po sobě plivou zrezivělé hřebíky a riskují otravu krve z otevřených ran.

„Dobrá, Míla se může spolehnout,“ prohlásil Martin Samko přesvědčivě, odpustil si svůj kyselý výraz a Klárka ukázala palcem nahoru.

„Chudinka, já s Mílou aspoň nemusím spát,“ pomyslel si a vy-lekal se, protože najednou nevěděl, jestli mu ta myšlenka nepře-šla nahlas přes rty, a tak rychle s očima na vyleštěných polobot-kách opustil kancelář s takovým chvatem, jako by pádil na WC.

V tanečním sále se zrcadlovými stěnami roztomilé holčičky v krátkých sukýnkách propínaly baculaté nožičky u tyče a jejich sošná červovlasá paní učitelka s komickou chůzí baletky, kte-rá chodí vzpřímená jako tučňák na vypnutých dlouhých nohách a špičkami chodidel dělá stromeček jak na lyžích, je hlasitě po-vzbuzovala a hlídala jako ostráž, aby se neulejvaly.

„Dobrý den,“ pozdravil Martin až ve chvíli, kdy si na něj hol-čičky ukazovaly, ztrácely koncentraci a uculovaly se. Dobře si všimly, jak neznámý vetřelec hltá pohledem jejich krásnou uči-telku. „Jsem obchodní zástupce firmy PRO-FIT...“

„Á dobrý den,“ usmála se na něj zářivě červovláska s hluboký-ma černýma očima a s vlasy sepnutými do culíku. „Slečny, dáme si pauzu!“

V tu chvíli se Martinovi vysypaly z otevřené diplomatky všechny katalogy na parkety. Jak si dřepł na bobek, aby je začal

rudý v obličeji neobratně sbírat, i krásná baletka v přiléhavém černém oblečení k němu přidřepala a podávala mu ty přísliby tělocvičných trikotů, piškot, stoptesterů, posilovacích přístrojů a vitamínových bomb. Nechtěně se dotkla jeho rozpalené dlaně a dospělý ženatý muž, který už dlouho nemiloval sebe, ani svou práci, už nechtěl prázdně žvanit naučené fráze o rekordních výsledcích, jež se dostaví s podporou jeho superkvalitního zboží, a neměl v úmyslu nabízet exkluzivní věrnostní program, množstevní slevy a lákavé záruky, ale zatoužil po objetí téhle neznámé ženy.

„Já...já...jsem nešika, promiňte,“ zachrčel.

A v zrcadle za baletkou krátce zahlédl černého kance, který neútočil, ale proběhl kolem houfu culících se holčiček, jež věděly, jak jejich půvabná učitelka motá hlavu všem mužům, a snily, že jednoho dne to budou ony, primabaleríny, kterým budou padat k nohám muži a jejich katalogy plné zboží.

„Já jsem Dítě, Iveta Dítě,“ představila se mu baletka.

„Moc mě těší, Samko, Martin,“ usmál se.

Ještě ten večer se sešli v kavárně Slávia, kam by Martin osobně v životě nešel. Neměl rád tu vyčpělou slávu, jíž se dnes snobsky honosila díky umělcům, kteří tam kdysi opravdu denně tvořili, psali, diskutovali s útratou odpovídající jednomu čaji nebo kávě. Dnes by je nervózní číšníci hnali svinským krokem, kdyby nekonzumovali a s cigaretou v koutku si jen povídali o nějaký kultůře. Pro Ivetu Dítě ale tohle místo bylo posvátné jako pravoslavný kostel pro její předky, byl to její hlavní stan i galerie, v němž pochopitelně nejobdivovanějším exponátem byla ona sama. Měla před očima své Národní divadlo, ve kterém tančila a zkoušela, a hosté kavárny zase měli na očích ji, krásnou černovlásku s ohníčky v očích, na baletku velmi vysokou a i ve své štíhlosti s plnými ženskými tvary ňader, boků a poзадí, které přitahovaly pohledy mužů všeho věku a národností, ale i žen, které se, ať si říkají ženské spolky cokoliv, rády poměřují.

„Vám nevadí, jak na vás všichni, ehm, s prominutím čučí?“ zeptal se bez obalu Martin, který byl z pohledů lidí v kavárně dočista na trní.

Navíc, kdo ví, není to pravděpodobné, za sousedy nemají zrovna vymetače nóbl kaváren a žijí s manželkou dost nespolečenský život jako na pustém ostrově, plný otravných povinností a nekonečné práce. Ale náhoda je nevyzpytatelná. Mohl by ho někdo vidět přes velikánské okno kavárny z ulice a Natálii nadneseně a s prostořekou škodolibostí poreferovat, jak se tichá voda vybarvila, protože Martinova společnice se prostě nedala přehlédnout.

„Musíte mít rád svoje tělo a rád se předvádět, když chcete tančit,“ vysvětlovala mu baletka. „Víte, já neznala od dětství nic jiného než dril, my jsme opravdu jako vrcholoví sportovci, trénovaní na jediný cíl. Nic jiného než obdiv diváků k tomu, co dokážeme vlastním tělem, nemáme. A tak, když jsem se vdala a šla na mateřskou, zhroutil se mi svět.“

„Jste vdaná?“ ujelo Martinovi.

Co si myslel? Že je snad takhle přitažlivá žena imunní vůči manželství a rodičovství? Nejraději by si za svou neomalenost nafackoval, ale Iveta Dítě mu jeho sloní tanec v porcelánu se zářivým úsměvem prominula.

„Manžel si nepřál, abych se vrátila k tanci. Vyžadoval, abych byla žena v domácnosti, má svou zavedenou firmu, taky naše rodina zrestituovala nějaký majetek v Mariánských Lázních, vydělávat nepotřebuji. Ale já se vzbouřila,“ líčila pyšně svůj životní příběh a Martinův zprvu intenzivní pocit blízkosti k téhle ženě odputoval za ledními medvědy na Špicberky.

Ne, on opravdu žije na jiné planetě než takhle krasavice s ruskými předky. Útrata v kavárně ho sice bude bolet, bude cítit výčitky, nejen, že v myšlenkách Natálii zahýbá, ale taky, že okrádá rodinu. To však nic není proti vědomí, že proti ní je takhle malý, že nenajde sebevědomí ani s mikroskopem, že sám se nikdy

nevzbouřil proti osudu, který ho přikoval k nenáviděnému vydělávání peněz, k beznaději nad rodinnými účty a k nekonečnému sebepopírání. Nikdy si nedokázal vybojovat něco, čím kdysi jako čerstvý absolvent tělovýchovy byl a chtěl zůstat, dělat práci, která má smysl, i kdyby měl kvůli ní zůstat navždy přilepený k žíněnce v tělocvičně s medicinbaly.

Ne, teď se nedá říct, v žádném případě, že by tuhle krásnou ženu balil. Nemá na ni. Ještě tak jí prodat nějaké zbytečné cajky, a ona skutečně spoustu věcí pro svou baletní školu objednala, snad to pojímala vůči němu jako svým způsobem charitu, takže nenasytný Míla může být spokojený. Nenáviděl se a styděl za své vyzáblé tělo, za svou nemocnou štítnou žlázu a vypoulené oči, které nezpůsobuje její naditý dekolt, ale přemíra očního tlaku. Neměl ani v nejmenším na to, aby jí udělal i ten nejslušnější návrh, který ženatý muž může nabídnout vdané ženě, třeba, aby se viděli někdy někde jinde než v ostře sledované výkladní skříni kavárny Slávie. Ale přesto cítil až masochistickou potřebu blízkosti téhle ženy.

„A v čem, ehm, vás můžu vidět, Iveto?“ hlesl a ukázal na klasicistní budovu Národního divadla, které se už halilo do šera, a stíny do sebe zavěšených mužů a žen ve večerních šatech stoupaly po jeho schodišti.

„V klasice v Labutím jezeru a v moderně v Amerikaně,“ odpovíděla a zamávala mu před očima jeho vizitkou do firmy. „Na Amerikanu vám pošlu lístek. Přijdete?“

„Přijdu...“ rozzářil se jako křišťálový lustr.

V následujících měsících svou ženu Natálii překvapoval, i když si myslela, že v jejím neuspokojivém manželství ji už nedokáže překvapit nic. On, zapřísáhlý nepřítel televize, se začal shánět po týdenním televizním programu v magazínech deníků, kterými před tím okázale pohrdal. Zmiňoval se o nich vždy s despektem jako o prodejných tlampačích, jakým je sám, o podomních obchodnících, kteří prodávají čtenářům tváře, služby, doktríny,

výrobky, jména a myšlenky. To vše do nich cpou a vpalují jim cejch doprostřed čela jak dobytku. Vytvářejí kult nejenom těch osobností, které si skutečně zaslouží pozornost, ale i šuntu, který tím staví na stejnou úroveň, takže opravdu prvotřídní kvality dělají medvědí službu. A nakonec hážou všechno do jednoho zbytečného odpadkového koše, alespoň z pohledu toho, kdo uplatňuje vlastní rozum. Všichni ti piáristé nastrčení velmi viditelnou rukou trhu tak chvíli bodují na úkor důvěřivců podléhajících výplachu mozků. Na druhou stranu si podřezávají větev faktem, že důležité a hodné pozornosti už není vůbec nic, protože důležité i nedůležité, ale stoprocentně zaplacené, má stejnou hodnotu i stejný užitek jako jogurt narvaný ovocem, sladidly a konzervanty. Člověk přežije i bez něho.

„Natálie, kde je ten zpropadenej televizní program, sakra?!“ zahartusí Martin, přehrabující se novinami, které si nikdy nestihl přečíst. Odmítá i Bertíka, jenž mu nese obrázek červené dočádky, v níž sedí obr, Velikán, který mu tolik chybí. Namaloval v nadživotní velikosti mužného hrdinu, co by ho měl zachránit před požírající maminkou, věčně špatně naloženou. Ta by zas chtěla, aby se ten s pindíkem vrátil do rytířské éry a zabezpečil ji a nosil na rukou. Jenže školák ve druhé třídě ji nedokáže uzvednout a tatínek je věčně pryč, vzácný jako Ježíšek, který přijde jednou za rok, a podle Toma Kulhánka a dalších spolužáků neexistuje a je jen jednou z mnoha dospěláckých lží.

„Martine, Bertík ti něco chce!“ okřikla splašeného manžela rozhořčená Natálie. „Všímej si ho, prosím.“

„Jé, hezký, to se ti povedlo, no, díky, Bertíku,“ pohládl chlapce po kučeravé hlavičce. „Tady je, sláva!“

A v jedné ruce drží sebe v nadživotní velikosti Goliáše a v druhé konečně nalezený lesklý magazín s televizní přílohou a Natálie má chuť mu dát pořádnou do zubů.

Podruhé Natálii šokuje, když si na druhém programu vynutí sledování záznamu Labutího jezera v podání baletu pražského

Národního divadla a je mu úplně jedno, že na Nově právě v tom samém čase končí vypjatý fotbalový zápas Sparty se Slávií.

„Co tě na baletu tak ohromilo?“ podivuje se Natálie vášnivému divákovi, který visí pohledem na obrazovce, na níž se míhají na špičkách baletky.

„Ále, je to čistě pracovní záležitost,“ vysvětluje nedůvěryhodně Martin, ale oči od obrazovky neodtrhne ani na vteřinu. „Máme teď takovou akvizici, chápeš? Expandujeme s naším zbožím do tanečních škol, takže musím poznat novou cílovou skupinu!“

Dřív by Natálii zacukaly koutky, ale teď se podívá vážně a podezíravě a s ženskou intuicí vytuší, že s jejím partnerem se děje něco, co by v žádném případě neměla tolerovat a na co si bude muset dát setsakramentský pozor.

„Pojď, Bertíku, půjdu ti číst,“ zvedne Roberta do náručí a nese ho do postýlky.

„Já přijdu, Bertíku, já přijdu!“ volá za nimi Martin, ale od obrazovky nedokáže odtrhnout oči.

Cítí mírné zklamání, jeho známá není primabalerínou v hlavní roli, ale tančí neviditelná ve sboru, kde si jsou všechny tanečnice podobné jako vejce vejci. Vystoupit z řady a zazářit jako sólistka je v tomto oboru očividně stejně těžké jako ve sportu, ke kterému měl vždycky přece jen blíž. Určitě i na něj se takhle díval v mládežnických fotbalových soutěžích jeho otec, zklamaný, že nemůže obdivovat nepřehlédnutelného špílmachra, který gólově rozhoduje zápas. Přesto byl Martin zvláště dojatý. Možná proto, že se jeho vysněná kráska z nadživotní velikosti, kterou jí přisoudil, vrátila do lidského rozměru, ještě víc se mu přiblížila a zhmotnila. A když ji konečně detailní záběr kamery odhalil, mohl by se jí na obrazovce dotknout roztouženými dlaněmi. Zachtělo se mu s někým sdílet, že poznává tu šíji, smetanově bílý krk, do culíku sepnuté havraní vlasy a oči, z jejichž přivřených víček s dlouhými řasami sálají plameny. Ale nemohl pochopitelně volat manželku, aby se běžela podívat na tu krásu.

Ta zatím četla Bertíkovi z dětské knížky, protože tatínka, který se zbláznil do baletu, se do soudného dne nedočká. Ale na to, aby to malému chlapci vysvětlovala, je ještě moc malý. Trochu se jí třásl hlas, protože si uvědomila, že dlouho nebyla cvičit, natož, aby si byla někdy zatancovat, chybí jí pohyb, snad i polevila ve zdravé životosprávě a po večerech si sem tam něco zobne, a těch příšerných patnáct kilo, které nabrala po dítěti, ještě neshodila, takže už dávno nemá postavu jako ty hopsandy, na které Martin zrovna čučí.

„Mami, proč brečíš?“ objal Bertík maminku.

„Ne, já nebrečím,“ vrtěla hlavou Natálie, ale nedokázala zastavit proud emocí.

„Tatí, tatí!“ zavolal rozrušený Bertík.

„Hned přijdu, jó, vydrž? Už... už letím...!“ houkl v odpověď Martin přikovaný k obrazovce.

IV.

„Nevěděl jsem v tom Rudolfínu, kam s očima,“ psal Martin do svého deníku u stolu ve Slávii. Čekal na krátké setkání s baletkou, přijde ze zkoušky a věnuje mu hodinku, než poleťí do školky pro dceru. „Přišla v průsvitných šatech z igelitu, pod kterými byla dočista nahá. Prý kvůli reklamnímu focení pro katalog, který jí přinese určitou slávu, jistá mladá oděvní návrhářka vytvořila totiž provokativní kolekci šatů z různých neobvyklých materiálů, jedna modelka měla šaty z pet lahví, jinou oblékla do róby připomínající plášť z pneumatik, další se promenovala v country – džínových šatech a na hlavě měla stetson s pravými kravskými rohy. Ivetinu kolegyni z baletního sboru oblékla do vlasů, zhotovila jí přičesek, nebo spíš dlouhou blond paruku, a ty vlasy se jí vinuly a splétaly kolem celého těla, model, který byl určitě ze všech nejulítější. Nejvíc mě ale pochopitelně vzrušilo to tenké dráždivé nic, co měla na sobě Iveta. Viděli jsme se

jenom slabých pět minut, pak nastoupila otravná produkce fotografa s asistenty, neurotickou návrhářkou a stylisty. Návrhářka přerušila náš rozhovor a vyhnala mě z placu, takže jsem ještě slabých pět minut okouněl a měl oči jenom pro Ivetu, ale pak jsem vyklidil pole. Odcházel jsem, jenže pořád jsem nemohl vyhnat z hlavy ten černý trojúhelník dole, protože Iveta není v rozkroku módně vyholená, což vlastně vůbec nesnáším, a viděl před sebou její veliké snědé dvorce a choulostivé a velmi vzrušivé vztyčené bradavky, a myslel jsem, že se zblázním, zešílím, vrhnu se na ni a nehty rozpáru ten igelit, tolik po ní toužím, chtěl bych ji, že to až bolí ve slabinách, a tak jsem šel ve foyer na veřejné záchodky a tam jsem se svého napětí zbavil. Jenomže mi to pomohlo na malou chvíli, za okamžik jsem už zase měl těsné kalhoty a řekl jsem si, že to už musím rozseknout, nemůžu se do nekonečna trápit. Takhle to přece nejde dál, chtěl bych to v sobě utlouct, vždyť už se neumím ani podívat Natálii doma do očí a vyhýbám se jí jak bernáku, a určitě by to bylo férovější, ale na druhou stranu si říkám, že aspoň jednou, jedinkrát se dotknout těch bradavek, kroužit jazykem po tmavých dvorcích a rozhrnout její houštinu dole a pak do ní vniknout a znovu a znovu, dal bych za to polovinu života, a pak už se klidně rozejít jako přátelé, oba dva za svými partnery a už nikdy nepokoušet osud a nic po sobě nechtít. Ale co když to nedokážu, co když mi jeden jediný sex nebude stačit? Co když budu chtít, aby to pokračovalo dál, co když to budeme chtít oba, co když se budeme muset scházet po hotelech, placených azylech pro milence, už jsem se díval na internet, inzerují jich spousty, co když budu muset lhát a podvádět už napořád?! Nebylo by lepší se rozvést, ale chtěla by to ona? Ne, ne, určitě ne, nic jí nechybí. Je bohatá, nezávislá. Na manželovi si vybojovala balet, u mě má obdiv, ale na ten má tolik fanoušků nejen na prknech Národního, kamkoliv vpluje, že si nejsem jistý, jestli se ho od jednoho muže, který jí nemůže nabídnout nic víc, nepřejí. Ne, nesmím si povolovat, musím být k sobě tvrdý, tvrdší

než kdykoliv dřív, neudělám to, nebudu s ní spát, zakážu si něco, o čem sním v noci i ve dne, odstřihnu se od té zakázané touhy. Tak... udělám tlustou čáru... jsem pevně rozhodnutý... Ale končím, vidím ji, vstupuje do dveří kavárny..."

Iveta majestátně vstupující do dveří kavárny mu s širokým úsměvem zamávala a on bleskurychle schoval svůj deník do diplomatky. Ve chvíli, kdy zvedl nesměle ruku na pozdrav, se stal terčem očí všech závistivých hostů, které se po něm otočily. Vypadalo to, že všechno to tajné, co právě napsal, si načmáral na čelo, a všichni muži, kteří by s krásnou příchozí chtěli dělat to, co si právě v deníku zakázal, si na jeho vysokém čele četli jak na transparentu.

„Nečekáte dlouho?“ zeptala se Iveta, poté, co nemotorně vstal a pomohl jí z pláště a nabídl židli.

„Nečekáš... ehm... už jsme si přece tykali,“ připomenul jí.

Setkali se po představení Amerikany, na které mu poslala slíbený lístek, v rušném divadelním klubu a tam si při lehkém šumivém víně potykali, i když byla na roztrhání. Přestože i v Amerikaně tančila utopená ve sboru, potkat se s ní, mluvit, obejmout ji a legračně jí pochlebovat za vynikající umělecký zážitek chtěli snad všichni, kdo se do divadelního klubu prodrali, muži i ženy.

„Aha, no, promiňte... promiň,“ usmála se a Martin si vzpomněl na svůj slib do deníku, na tu časovanou bombu, kterou se rozhodl rozmetat svůj sen a celý se napadrt' rozbít, a vůbec mu nepřišlo, že by na tom bylo něco hrdinského, ale jen strašlivě hloupě mučednického.

Už teď byl směšný nejen v očích závistivých hostů kavárny, kteří na ně civěli jako na pout'ovou atrakci, ale především ve svých. A co teprve, až si odepře tu rozkoš roztrhat na své vysněné přítelkyni šaty, ať už úplně obyčejné, civilní, nebo erotické, dráždivé průsvitné, a odtrhne si od úst její měkká zvlhlá ústa s plnými rty a mrštný jazyk. Od šarlatové rtenky z Paříže nikdy nebude mít zčervenálé zuby jako žíznlivý upír, zato jinému muži

přenechá ty dráždivé bradavky a dvorce i zarostlý klín a dlouhátánské nohy, pro něj je hračkou vystříhnout provaz. Nechá ladem i pleť bez poskvrnky, bez jakéhokoliv směšně módního tetování, jež podle něj hyzdí už dvě generace žen, jen s jediným půvabným mateřským znamínkem, s tělem, jež se staví do mostu, s dlouhými štíhlými pažemi, rozhozenými jak při ukřižování a přibitými k chromované pelesti.

Lekal se svých představ a ve své domácí ilegalitě, kdy si neměl s kým promluvit a ujasnit myšlenky, se utíkal ke svému deníku. Jeho stránky plnil fantaziemi o milování s Ivetou D., jednou něžnými, podruhé drsnějšími, se spoustou špinavých i romantických slov a tělocvičných triků, které snad nebyly ani technicky proveditelné, i kdyby se mu vrátila ztracená pružnost absolventa tělovýchovy a ona by souhlasila, že veškeré své fyzické schopnosti získané drilem od dívčích let, jež předvádí ve vznešeném sboru baletu Národního divadla, uplatní jako sólistka v posteli Martina Samka. V nějakém po čpavé dezinfekci, z níž se zvedá žaludek, odporně páchnoucím azylu pro tajné milence.

Jednoho dne už Natálie nevydržela nesnesitelné napětí doma a na Martina zprudka uhodila.

„Děje se něco, Martine? Nejen, že jsi věčně z domu, ale teď, i když se tu náhodou objevíš, se chováš jako přízrak. Vybal to, že ty máš jinou ženskou!“

Byl rád, že si v deníku s Ivetou D. uložil celibát. Podle svých – snad šovinistických, ale upřímně míněných mužských měřítek – skutečně jeho občasná setkání s baletkou neznamenal „mít jinou ženskou“, jak to Natálie nazývala, a tak neměl nijak špatné svědomí, když odmítavě zavrtěl hlavou, a namísto toho jí ukázal čerstvou lékařskou zprávu.

„Musím na operaci se štítnou žlázou,“ vysvětloval ponuře. „Konečně jsem se rozhoupal zajít k doktorovi s tou bulkou na krku, co se mi udělala. Hned mě poslal na vyšetření na endokriologii...“

„Proboha, miláčku,“ vyjekla Natálie dočista rozhozená.

Věděla, že Martinův otec umřel na rakovinu, když Martinovi bylo pouhých šestnáct, a rodinná genetická výbava a dispozice, se kterými ji upřímně seznámil před svatbou, vyžadovala zvýšenou opatrnost a jakýkoliv problém podobného ražení se rozhodně nedal podceňovat. Snad se i zastyděla, že byla tak žárlivá a podezíravá, když má její manžel jít na předoperační vyšetření s nádorem na štítné žláze, sice s optimistickým předpokladem, že je docela nezhoubný, ale stoprocentní jistotu budou lékaři mít, až ho vyjmou a pošlou na histologii. A každá operace je zásah do organismu, se všemi riziky, které k tomu patří, uvědomovala si příliš dobře sestřička z dětské traumatologie. Vyčítala si najednou, že spolu měsíce nemluvili, že neřešili okamžitě jeho zdravotní problém, poté, co během jediného týdne zhubnul o sedm kilogramů, a dosud nepřibral, spíš šel s váhou viditelně stále dolů.

„Domluvím ti zákrok přímo u primáře chirurgie u nás v Motole, ju? Je třída. Nepustím tě k žádnému řezníkovi,“ objala vyděšená Natálie manžela a Martin cítil její kypré tělo a obyčejnou vůni heřmánkového mýdla, žádný Chanel, jaký používala Iveta D., a najednou si uvědomil, že ho pořád vzrušuje a stále je to ta Irčanka, kterou pokládal na bílé lopatky na tělocvičných žíněnkách a jež mu dala syna a přinesla spoustu starostí. Když byl teď vyděšený jako tehdy, kdy zažíval, jak z velkého chlapa udělala nemoc trosku a citového vyděrače, jenž soužil nemocí a strachem ze smrti matku i jeho, dokázal pochopit otcovu úzkost, ten pichlavý kaktus, který jeho samotného tolik škrábe v krku. Je vděčný za tu měkkou mateřskou náruč, která ho ochranitelsky objala a nedá mu ublížit.

Večer se nevyhnul své povinnosti a Bertíkovi přečetl z dětské knížky a pak se po dlouhých měsících miloval vášnivě s Natálií a připomínalo to výbuch sopky, jako by to mělo být naposledy v životě. Ona dala do milování úplně všechny své síly a fantazii a splnila mu i ty nejtajnější sny, jež adresoval svému

deníku a které patřily jiné ženě. Ale to ona, Natálie, teď přijala ty tajné scénáře se vším všudy, žena, čtoucí myšlenky, k čemuž mají talent ženy větší než muži, a hrála roli napsanou na tělo své sokyni.

Post coitum triste a Martin S. byl opravdu smutný, protože cítil nejen svou bulku v krku, ale i sžíravé hryzající svědomí, a rozhodl se vztah s Ivetou, tedy i tu jeho současnou platonickou podobu, jednou provždy ukončit.

Natálie splnila slib, promluvila s primářem chirurgie Bočkem a ten vyšel sestřičce okamžitě vstříc. Do špitálu doprovodila ráno Martina i s Bertíkem. Došli s ním na příjem, sloužící sestra mu podala instrukce a on políbil manželku a syna.

„Držíme ti palce, tati!“ houkl na tatínka Bertík.

„Drž se, přijdu se na tebe brzy podívat,“ hlesla Natálie.

V očích se jí zaleskly slzy a Martin se ošil. Půlku svého pracovního života tráví tady mezi pacienty, tak proč to s ní tak cvičí, copak to není banální operace, jak mi primář Boček sliboval? Vtom si Martin uvědomil, že si v ranním stresu, nenajedený kvůli operaci, zapomněl svůj deník, nechal ho ležet na pracovním stole. Hrklo to v něm a přemýšlel, jestli se nemá domů vrátit, třeba taxíkem. Ale pohled sestry na příjmu ho strkal do skleněných dveří, aby šel, odevzdal své věci, převlékl se do nemocničního oblečení a podstoupil další předoperační zákroky, a byl to pohled, se kterým se nediskutuje.

„Natálko, já si doma zapomněl svůj deník,“ rozeběhl se chodbou zpátky k ženě. „Nemohla bys mi ho přinést? Stačí zítra, až půjdeš na směnu.“

„Dobře,“ pokývala hlavou Natálie, „přinesu...“

„Nechal jsem ho na psacím stole, díky,“ instruoval ji Martin, ještě jednou ženu i syna políbil, otočil se a vyrazil ke skleněným dveřím.

Uběhlo celé dopoledne a on nechápal, proč musel být v nemocnici tak časně, kdoví, možná si pro svůj deník mohl

opravdu zajet sám, nic se tu nedělo, jen ho znovu vyšetřovali, vyptávali se ho na anamnézu i celé jeho rodiny, ale na samotnou operaci čekal marně jako nespavec na vytoužený spánek. Minuty se vlekly líně jako mraky na obloze za širokým oknem, ticho na lůžkovém oddělení bylo nesnesitelné a on si oddychl, když uslyšel gumové podrážky na linoleu a skřípění kol rozhrkaného nemocničního vozíku, který dělal rámus asi jako uhelný vůz v šachtě.

Konečně se otevřely bílé dveře pokoje, v nich stál s pojízdnou postelí asi dvacetiletý rozcuchaný kluk a pozdravil.

„Brej den, pane Samko, tak tu mám pro vás drožku. Pofrčíme na sál! Tuhletu parádu si voblíkněte.“

Podal mu andělíčka a stahovací gumové podkolenky, které se navlékají na nohy a stáhnou žíly, aby nedošlo k embolii. Martin se cítil strašlivě zranitelný před očima toho kluka s punkovým účesem a byl by radši, kdyby ho na sál vezla nějaká sestra, i když chápal, že tahat se s těžkým vozíkem, na který právě uleh, je práce spíš pro chlapy.

Kluk s ním uháněl po chodbách a Martin z žabí perspektivy sledoval jeho čupřinu a rozesmáté oči, které se k němu nakláněly.

„A s čím tam, pane Samko, jako dete?“ ptal se zvědavě.

„Mám nádor na štítné žláze, na levém laloku, nezhoubný,“ zdůraznil Martin. „Vyříznou mi ho.“

„Vážně? Ale to je divný, to je ženská nemoc, pane, to maj baby!“ zachechtal se mu do tváře lapiduch a už vjížděli do zeleného sálu, kde se na něj chystali doktoři v bílém a připravovali narkózu.

Mávl rukou nad tím, že mu ten cápek vmetl, že má ženský zdravotní problém, snad to tak ani nemyslel, snažil se jen konverzovat s někým, koho veze pod kudlu, v duchu, v jakém to jediné umí. Ale jedno Martin vycítil dokonale, ten prostořeký kluk se cítil vysoko nad ním a dělalo mu to dobře, on ležel v trapném úboru přikrytý bělostným prostěradlem a vezl se do předsíně

smrti. Ten kluk byl nahoře a mohl se smát a žertovat a mít moc i nad génii, premiéry, mistry světa a bohatými byznysmeny, kdykoliv tu uháněli stejnou cestou položení na lopatky. Svým způsobem to musí zvlášť takového kluka postihnout a rád by znal jeho psychologický profil.

Lékaři se ho zeptali, jestli má vlastní zuby, přikývl. Hezká paní doktorka mu napíchla žílu a pak mu zavedli kanylu, proudila do něj nějaká tekutina, ještě cítil, jak na něj všichni kolem mluví, ale nedokázal už udržet víčka otevřená. A pak se setkal se svým hladce oholeným otcem, který na něj z nějakého mlžného oparu promluvil.

„Ahoj, Martine, neboj, všechno bude dobrý,“ řekl a dal mu přátelskou herdu do ramene a hned zase zmizel.

Martin se propadl do absolutního bezvědomí a spánku beze snů.

Probudilo ho pleskání do tváří a nějaký hlas na něj vytrvale a neodbytně útočil.

„Jak se jmenujete? Jak se jmenujete? Jak se jmenujete?“

Nesmírně unavený otevřel oči a spatřil nad sebou hezkou lékařku, která mu napíchla žílu.

„Martin Samko,“ ztěžka prohlásil.

„Tak vidíte, pane Samko, ani to nebolelo,“ usmála se na něj lékařka. „A už jste zpátky!“

Ležel na jednotce intenzivní péče. Nevěřicně pozoroval kanylu, která mu čouhala z krku a do velkého pytlíku podobného těm pytlíkům u boku, jež mají pacienti s vývodem střeva na exkrementy, proudila krev a hnis. Co to je, tohleto? Jak dlouho tuhle ohyždnou ozdobu budu muset mít? Hlavu měl jako střep, měl pocit, jako by celou noc pil nějakou odporně hnusnou kořalku. Jednou jedinkrát zažil takový pocit na pokraji života a smrti a bylo to poprvé a naposledy, kdy skutečně ve velkém množství pil pálenku. Od té strašlivé nevolnosti a kocoviny, jíž trpěl tři dny, pak už nikdy nedokázal k tvrdému alkoholu ani

přičuchnout, a stačilo slyšet rozhlasové zpracování Londonova Démona alkoholu, aby se mu udělalo zle už jen z té Londonem vyvolané vzpomínky. Zděsil se, že se mu svírá a obrací žaludek, a když na něj prudce uhodil dávivý reflex, pevně sevřel ústa a na čele se mu zaperlily husté kapky potu.

Koho má zavolat na pomoc? Chce se mu strašně zvracet!

Všiml si za sklem procházející sestry. Začal na ni usilovně mávat, strašlivá migréna mu nedovolovala vydat jakýkoliv hlasitý zvuk.

Naštěstí si sestřička za průhlednou stěnou všimla jeho zoufalé pantomimy, vešla a přistoupila přátelsky k jeho lůžku.

„Děje se něco?“

„Strašlivě se mi chce...“ vyhekl a už ho to ohnulo přes okraj postele a třásl linoleum žaludečními šťávami, byla to úplná záplava a trhalo mu to v záškubech vnitřnosti

Sestra další divoký atak žluče zastavila bílou miskou, kterou mu dala před ústa a nakázala mu, aby si ji sám podržel.

„Promiňte, nedokázal jsem to ovládnout,“ omlouval se schlíplý Martin.

„Ta nádoba je tu kvůli tomu, tady na nočním stolku,“ vysvětlovala vlídně sestra. „Po narkóze je to normální, proto ji tu máme.“

„Nevěděl jsem,“ utrousil Martin, ale už zase zuřivě dával do misky a neměl čas na další vysvětlování.

„A tady je zvonek na sesternu, kdybyste něco potřeboval, koukejte,“ ukázala mu vypínač, jímž mohl přivolat sestru.

„Aha, děkuju...“ zmožený a smrtelně bledý se svalil zpátky na polštář.

Cítil se, jako by zlezl Matterhorn, a přitom se jen totálně vyprázdnil a ztratil veškeré tekutiny.

„Tady máte pití, musíte pít, teda až to půjde, až to v sobě udržíte, pomalu, pomaličku, ano? Za chvíli to zkuste,“ poučovala ho sestřička.

Taková hezká sympatická tvář, kdoví, možná se s jeho manželkou znají, i když tahle nemocnice je tedy fabrika, obrovský moloch v kopci, kde zřejmě není čas poznávat lidi z jiných oddělení.

„Jdu pro kýbl a hadr, abyste to uklidil,“ prohlásila na závěr rázně sestřička a zvedla se z jeho postele. „Smrdělo by to tu a tohle není naše práce, to dělají uklízečky, které už dnes zmizely a dorazí až zítra ráno.“

Nic nenamítal, i když ve chvíli, kdy mu náčiní na úklid přinesla, ji požádal, aby se vzdálila, nepřál si, aby byla svědkem, že jenom zvednout se z postele a najít si nějaký nejméně bolestivý způsob, jakým uklidí to svinstvo, už není pouhý Matterhorn, ale himalájská Annapúrna. Umínil si, že jestli zvládne tohle, tak už zmákně všechno na světě, a jeho otec, který se k němu nečekaně přihlásil v předání smrti, měl pravdu a všechno bude od teď už jen a jen dobrý...

Jakmile uklidil všechnu žluč a hlen z podlahy a vysílený klesl na lůžko, znovu to v něm prudce zaškubalo, ale další nečistotu ze sebe už chytil do misky, byť se zklamaně divil, že není veliká jako zahradní sud na lapání dešťové vody, ale skromná, pouhá vanička na vyvolávání klasických fotografií a jemu, který se proměnil v strašidelného chrliče žaludečních šťáv ze spálených útrob, v žádném případě nebude stačit!

Následující den se za ním Natálie nezastavila a nepřinesla mu slíbený deník.

Marně čekal i třetí den. To už ho propustili z JIPky, kde celou noc skučel a vyl bolestí nějaký tlustý chlap, kterého sestra sloužící v noci peskovala, že je bačkora, protože není po žádném složitém zákroku, ale jen po slepáku, a tak by měl mít ohledy na další pacienty. Byl rád, že si může v županu svobodně vykračovat po chodbě lůžkového oddělení, držet si svůj pytel plný krve a hnisu z kanyly. Zkoušel se mobilem dovolat Natálii. Ta mu ale volání nikdy nepřijala, neustále nechával jen vzkaz v hlasové

schránce, anebo posílal úpěnlivé esemesky. Připadalo mu nesmírně zvláštní, že je tady, teď, v této obrovské budově, někde na dětském úrazovém oddělení, a nemohou se setkat, leda že by se vydal v té své parádě a v sepraném županu, který mu plan-dal a vypadal v něm jak pacient v historickém válečném filmu, na průzkum labyrintu obrovské nemocnice a našel ji. Tomu se však zatím s pocitem člověka, který ctí řád a chápe, že nemocni-ce není holubník, srdnatě bránil.

Odpoledne se za ním zastavil aspoň kamarád Sven, přinesl mu plný batoh knížek. Ale Martin je odmítl a strkal mu je zpátky.

„Člověče, neblázni, díky, ale já tady budu ještě den, maximálně dva, tyhle ty tvý tlustý Skandinávce bych nestačil přelouskat.“

„Děláš chybu, je to strašně čtivý, nedokázal by ses odtrhnout,“ bral si Sven s výčitkou knížky zpět. „No, nic. Jak to s tebou vlastně vypadá, kámo?“

„Hm, dobrý,“ usmál se Martin. „Vidíš, upicli mi levý lalok štítný žlázy, poslali to na histologii a po týdnu si mám zavolat kvůli výsledku.“

„To je dost vo nervy, ne?“ zachmuřil se Sven. „Přes tejdén čekat, jestli to je, nebo není zhoubný?!“

„Psssst,“ položil si Martin Samko před ústa prst a ukázal na svého souseda po pravici, který sice vypadal, jako by spal s otevřenýma očima, měl takový nepřítomný katatonický výraz, ale očividně všechno vnímal a poslouchal. Martin pokynul hlavou směrem ke dveřím a Sven se dovtípil. Potichu se zvedli a vyšli z bílých dveří pokoje.

„Člověče, ten chlápek, co tam se mnou leží, právě raka má,“ vysvětlil kamarádovi Martin. „Celýho ho rozřezali a vykuchali, nevypadá to vůbec dobře...“

„Hm, tak to jsem žvanil vo provaze v domě oběšencově, co?“ poškrábal se rozpačité Sven v blondátých dlouhých vlasech.

„No, není žádná bačkora, taky o tom mluví narovinu, ale přece jenom...“ přikývnul Martin.